

X. 4. udvalg.

Plenarforsamlingen vedtog den 18. december 1968 resolutionen (res. 2425) med 87 stemmer for og 2 imod, medens 19 afstod.

4. udvalgs beretning: A/7423.

Gennemførelsen af kolonideklarationen ved FNs særorganisationer.

(Dagsordenens punkt 69).

4. udvalg behandlede spørgsmålet om gennemførelsen af kolonideklarationen ved FNs særorganisationer under sin generaldebat vedrørende alle koloniproblemer bortset fra Namibia, Portugals kolonier og Sydrhodesia.

Spørgsmålet, der indtog en fremtrædende plads under 22. samlings behandling af koloniproblemer (se beretningen til folketinget for 22. samling 1. del side 110-12) og var blevet gjort til genstand for behandling på ECOSOCs 45. samling, indtog i år på grund af generaldebattens noget diffuse karakter ikke nogen central plads.

I. Debatten.

Flere afro-asiatiske lande omtalte i generelle vendinger nødvendigheden af, at særorganisationer ydede økonomisk, humanitær og social bistand til dem, der kæmper for at befri sig for kolonierredømme og til flygtningene fra kolonierområderne. Det blev i den forbindelse bemærket, at flygtningehøjkommissæren, UNESCO, ILO og WHO allerede havde udført et stort arbejde. I spørgsmålet om Verdensbankens og Valutafondens vanskeligheder med at overholde deres forfatninger og samtidig efterkomme Generalforsamlingens henstillinger — der var et væsentligt motiv for de kommunistiske landes initiativ til at rejse spørgsmålet på 22. samling — var de afro-asiatiske lande ikke enige. Således fandt Tunesien og Ceylon, at dette spørgsmål nøje måtte studeres, medens Den forenede arabiske Republik fandt, at det var utænkeligt, at disse organisationer kunne nægte at samarbejde med FN.

De kommunistiske lande — med Bulgarien i spidsen — gentog deres angreb på Verdensbanken — som de ikke er medlemmer af — og krævede ikke alene, at Banken indstillede sin udlånsvirksomhed til

Portugal og Sydafrika, men også at Banken opsagde allerede givne lån til disse lande. Herudover burde særorganisationerne bidrage til afkoloniseringsprocessen ved at give bistand af humanitær, teknisk, undervisnings- og sundhedsmæssig art til kolonibefolkningerne i de befriede områder og ved at give direkte bistand til de nationale befrielsesbevægelser i det sydlige Afrika.

Argentina fremhævede, at de samarbejdsoverenskomster, der i henhold til FN-pagtens artikler 57 og 63 var blevet afsluttet mellem FN og særorganisationerne, var meget forskellige. I en gruppe faldt UNESCO, FAO, WHO og UPU, der alle havde påtaget sig forpligtelser til at forelægge anbefalinger fra FN for deres styrelsesråd, og i en anden gruppe faldt Verdensbanken, IDA og Valutafonden. Disse organisationer var af speciel teknisk, økonomisk eller finansiell karakter og havde baseret deres virksomhed på regler, der var afledt af deres eget virksomhedsområde. FN har i overenskomsten med Banken anerkendt, at spørgsmål om ydelser af lån afgøres på grundlag af Bankens uafhængige vurdering i overensstemmelse med dens vedtægter, og FN anerkender derfor, at det vil være sund politik at afstå fra at give anbefalinger til Banken med henblik på specielle lån (overenskomstens artikel IV, paragraf 3). Dette burde FN erindre sig, når anbefalingerne til særorganisationerne skulle formuleres, så man kunne undgå, at de kom til at virke imod hensigten. Samtidig måtte anbefalingerne ikke formindske medlemslandenes ansvar for i Banken at søge at gennemføre henstillingerne fra FN.

II. Resolutionen.

Et af afro-asiatiske lande, Bulgarien og Jugoslavien, fremlagt resolutionsforslag fulgte samme retningslinjer som resolution 2311 (XXII). Det opfordrede særorganisationerne til at medvirke til kolonideklarationens gennemførelse bl. a. ved bistand gennem OAU til nationale befrielsesbevægelser, appellerede til særorganisationerne og navnlig Verdensbanken og Valutafonden om at afstå fra enhver bistand til Portugal og Sydafrika, og anmodede ECOSOC om at overveje foranstaltninger for koordination af særorganisationernes virksomhed med